

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 322-12/16-2
Ljubljana, 6. 7. 2016

EPA 1368-VII

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe in snega v kmetijski proizvodnji med 25. in 30. aprilom 2016 (ZUOPPSKP) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 6. izredni seji 6. 7. 2016 obravnavala Predlog zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe in snega v kmetijski proizvodnji med 25. in 30. aprilom 2016, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Predlog zakona ureja nujne interventne ukrepe za odpravo posledic nedavne pomladanske pozebe in snega, ki so se pojavile na različnih območjih Slovenije in močno prizadele predvsem sadno drevje, vinsko trto, poljščine, žita ter vrtnine. Škoda, nastala v tem času, se ocenjuje na 25 milijonov evrov.

Po besedah predstavnice Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gre za pomladansko pozebo izjemnih razsežnosti, kakršne ne bežimo že od 1953. Škoda, ki je nastala v vinogradih in sadovnjakih na kmetijah, ki se izključno ukvarjajo bodisi z vinogradništvom bodisi s sadjarstvom, pomeni tudi eksistenčno ogroženost teh kmetiji, pri čemer imajo pridelovalci, poleg izpada prihodkov, še dodatne višje stroške oskrbe nasadov od običajnih. Ker v skladu z veljavnim Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč (ZOPNN) ni mogoče pridobiti ali dodeliti sredstev za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, je treba sprejeti obravnavani zakon, ki bo vsaj delno omogočil pokritje nastale škode najbolj prizadetim, predvsem v sadjarstvu in vinogradništvu. Ugotavlja se, da je delež zavarovanih površin majhen (v letu 2015 je bilo zavarovanih le 20 % sadovnjakov in 9 % vinogradov), kar je posledica različnih dejavnikov, npr. uvedbe obvezne odbitne franšize v višini 15 %, razmeroma visokega stroška zavarovalne premije, vsakoletnega zniževanja stopnje državne pomoči pri sofinanciranju zavarovalnih premij, poslabšanja ekonomskega položaja v sadjarstvu zaradi ruskega embarga in tudi dejstva, da so trajni nasadi običajno zavarovani v paktu proti pozebi in toči, ker pa se je v zadnjem obdobju v sadjarstvu postavilo veliko protitočnih mrež, se je zmanjšala potreba po zavarovanju, nenazadnje so pomladanske pozebe redek in izjemen pojav.

Za odpravo posledic pozebe in snega se predvidevajo sredstva do višine 3,5 milijona evrov, ki se zagotovijo v okviru sredstev proračunske rezerve za leto 2017 in cca. 0,5 milijona evrov iz naslova izpada zakupnin za kmetijska zemljišča Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Pri oceni škode se bodo upoštevali statistični podatki o količini pridelave in statistične cene, kar je za intenzivne sadjarje in vinogradnike lahko precej neugodno.

Komisija se je seznanila s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice, ki predlog zakona podpira, saj sledi vsem njenim predlogom. Člani komisije ugotavljajo, da predlog zakona vsebuje praktično vse ukrepe, ki jih je predlagal Svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in jih je komisija podprla na 4. izredni seji 13. maja 2016. Ti ukrepi so: podaljšanje roka vložitve zahtevka za zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete, ki so kot taki tako zavarovani; znižanje ali odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije; za vinogradnike – fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki, je omogočen nakup grozdja z drugih vinorodnih območji ter pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji v sadjarstvu in vinogradništvu.

Člani komisije soglašajo, da je sprejem zakona nujen, saj bo fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi in snegu, omogočil izjemen dokup pridelka grozdja tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja. Zakon se mora uveljaviti še pred začetkom letošnje trgatve, ki se na Primorskem začne že konec avgusta. Na ta način bo pridelovalcem omogočen dokup izgubljenih količin grozdja in ohranitev tržnih poti.

Komisija ugotavlja, da bo finančna pomoč v višini do 3,5 milijona evrov zagotovljena zgolj za najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva, dejavnim v sadjarstvu in vinogradništvu, če je izpad pridelka na posameznem GERK-u (vinogradu oz. sadovnjaku) večji od 60 % običajne letne kmetijske proizvodnje in hkrati na kmetijskem gospodarstvu presega 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje na ravni pridelka sadja ali grozdja, stopnja pomoči pa bo dodeljena v višini do 20 % oziroma pol manjša za nezavarovane nasade. To pomeni, da bodo prizadeti kmetje upravičeni do nižjega odstotka povračila škode, če bo končna škoda zaradi pozebe in snega presegla 3,5 milijona evrov. Skupna vsota dodeljene pomoči upravičencu iz državnega proračuna in občinskih proračunov v obliki neposrednih izplačil za odpravo posledic škode v kmetijstvu ter izplačil zavarovanih zneskov za škodo v sadjarstvu ali vinogradništvu ne sme presegati 80 % in na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost 90 % zmanjšanja vrednosti kmetijske proizvodnje. V to vsoto pa se ne štejejo zmanjšane ali odpisane zakupnine za kmetijska zemljišča pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Ob tem člani komisije podajajo predlog, da naj se dinamika izplačil denarnih pomoči, ki predvideva izplačila škode šele v naslednjem letu, nekoliko spremeni, in sicer tako, da bi bila dana možnost predhodnih delnih izplačil (avans) že v tem letu, saj prizadete kmetije denar potrebujejo za obnovo poškodovanih sadovnjakov in vinogradov že zdaj.

Komisija ponovno ugotavlja, da je politika zavarovanja kmetijskih zemljišč v Sloveniji neustrezna, k čemur med drugim pripomore tudi permanentno zniževanje državnega sofinanciranja zavarovalnih premij. Meni, da je treba problematiko zavarovanja kmetijskih zemljišč obravnavati skupaj s predstavniki zavarovalnic in pristojnih ministrstev ter ostalih inštitucij na eni od prihodnjih sej komisije oz. na to temo organizirati posvet v Državnem svetu ter poiskati ustrezen model celovitih zavarovanj kmetijskih zemljišč, ki bodo cenovno sprejemljiva.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.